

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 24.01.2023

Vår ref.: 202213419-4 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE gir konsesjon til Statnett og Fagne for nye anlegg i Saurdal transformatorstasjon

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Statnett konsesjon for å bygge og drive en ny transformatorsjakt i Saurdal transformatorstasjon. Regionalnettselskapet Fagne får også tillatelse til å etablere tre nye innendørs bryteranlegg med spenningsnivå 132 kV samt en ny transformator. Samtidig gir NVE tillatelse etter energilovforskriften for å rive gamle anlegg. Vedlagt oversendes NVEs tillatelser (anleggskonsesjoner til Statnett og Fagne) av i dag. Dokumentene er også å finne på www.nve.no/8811/A.

Vedtaket kan påklages

Tillatelsene kan påklages, se opplysninger på siste side. Eventuelle klager vil bli sendt dere til uttalelse før saken legges fram for Olje- og energidepartementet.

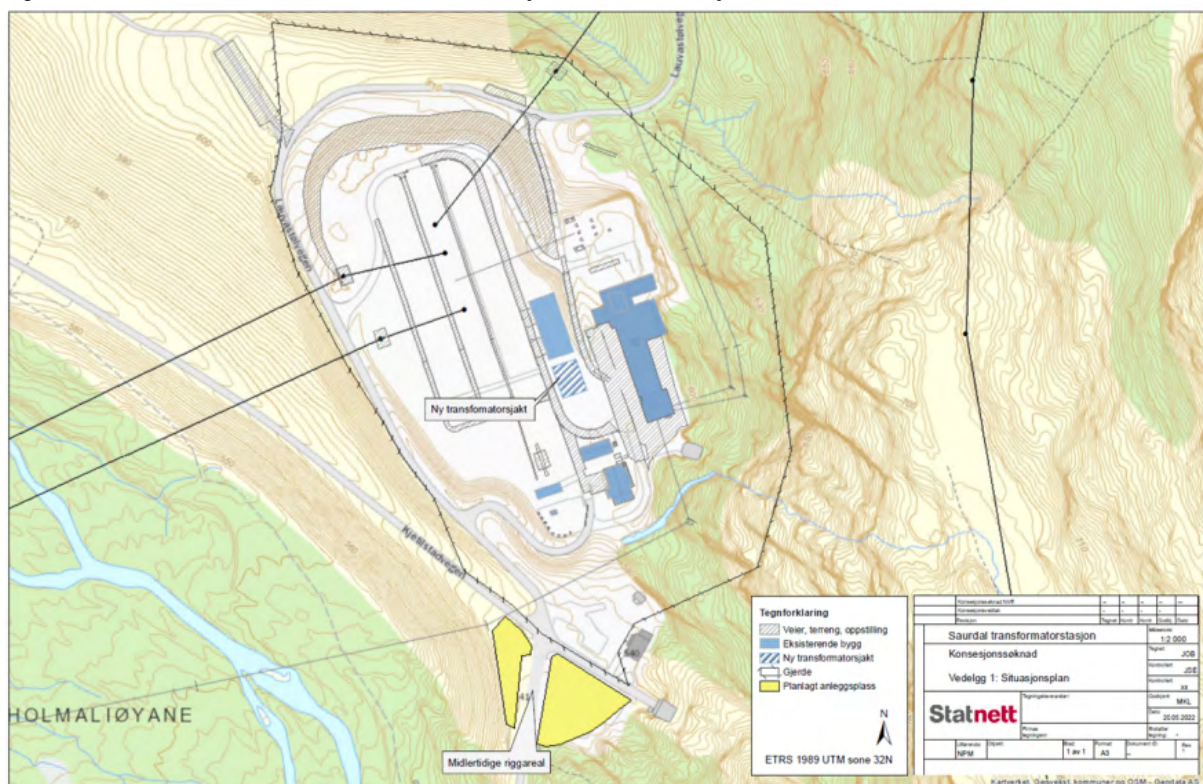
Søknaden

Statnett søkte 1. juli 2022 om konsesjon til ny transformatorsjakt, ny transformator T7 med omsetning 420/300 kV og ytelse 1000 MVA, og ny transformator T8 med omsetning 420/132/66 kV og ytelse 300 MVA. Ny T7 skal plasseres i ny sjakt, mens ny T8 skal plasseres eksisterende sjakt for T8. Statnett søkte også om tillatelse til å rive eksisterende 420 kV GIS-anlegg, to 300 kV GIS bryterfelt, reaktor R1, transformatorer T7 og T8, samt to 66 kV innendørs bryterfelt.

Videre søkte Statnett på vegne av Fagne om ny transformator T10 med omsetning 132/66/22 kV og ytelse 20 MVA, som skal plasseres i eksisterende sjakt for T7. Statnett søker også om å etablere tre nye innendørs bryterfelt med spenningsnivå 132 kV, som skal plasseres i hallen der dagens 420 kV GIS-anlegg står. Etter ferdigstilling vil Fagne overta eierskapet til det nye 132 kV GIS-anlegget, samt dagens 66 kV og 22 kV anlegg. Grensesnittet vil være på samleskinne for 132 kV i GIS-anlegget. Det foreligger signert utbyggingsavtale mellom Statnett og Fagne for utbyggingen og overdragelsen etter hvert som komponentene overtas fra entreprenør.

Figur 1: Oversiktskart Saurdal transformatorstasjon. Kilde: Konsesjonssøknaden

Figur 2: Planlagt utbygging av Saurdal transformatorstasjon. Ny transformator vises midt på kartet med skravert firkant. Nytt 132 kV GIS-anlegg og ny transformator plasseres i bygg i øst. Kilde: Konsesjonssøknad.

Tiltakene medfører ingen permanente endringer utenfor stasjonen. Statnett søker om å benytte et allerede opparbeidet areal rett utenfor adkomstporten som midlertidig riggareal. Det er oppnådd enighet med grunneier om bruk av dette arealet samt areal for mellomlagring av ca. 400 m³ stein og grusmasser. For den stein og grusmasse som midlertidig fjernes, søker de å etablere et midlertidig deponi inne på stasjonen. Massene skal føres tilbake etter utført graving og fundamentering.

NVEs behandling av søknaden

NVE fant det ikke nødvendig å sende søknaden på offentlig høring pga. sakens begrensede omfang, jf. energiloven § 2-1. Tiltakene skjer hovedsakelig inne på stasjonstomten til Saurdal transformatorstasjon, og gir små virkninger for allmenne og private interesser. Det er enighet med berørt grunneier om bruk av riggareal og mellomlagring av masser. Suldal kommune er informert om planene og har ingen innvendinger. Statnett har også avtaler med regionalnettselskapet Fagne og det er enighet om et utkast til utbyggingsavtale med Statkraft, som eier og driver Saurdal kraftverk.

NVEs vurdering av søknaden

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av fordeler og ulemper tiltaket har for samfunnet som helhet. NVE gir konsesjon til anlegg som anses som samfunnsmessig rasjonelle. Det vil si at de positive konsekvensene av tiltaket må være større enn de negative. Vurderingen av om det skal gis konsesjon til et omsøkt tiltak er en faglig skjønnsvurdering.

Behov for tiltak

Saurdal transformatorstasjon ble bygget i 1981 og senere utvidet i 2016-2017 med et utendørs luftisolert 420 kV anlegg, to transformatorsjakter og nytt kontrollbygg. Statnett skriver i sin søknad at det er gjort en tilstandsvurdering av stasjonen som viser at anlegget er i svært dårlig tilstand. Mange feil og store vedlikeholdskostnader i tillegg til utslipp av den miljøfiendtlige gassen SF₆ har ført til at dagens anlegg ikke er pålitelig, og det er stor fare for utfall med lengre reparasjonstider. Statnett begrunner også søknaden med behov for økt transformeringskapasitet til regionalnettet.

Statnett skriver at en oppgradering vil bedre forsyningssikkerheten og redusere faren for gassutslipp. Gjennom å benytte annen type gass vil man også redusere klimaeffektene av eventuelle gassutslipp.

NVE mener at Statnett har begrunnet behovet for tiltakene i Saurdal transformatorstasjon godt nok. Tiltaket legger til rette for økt forsyningssikkerhet, både gjennom økt transformorkapasitet og gjennom mindre feilsannsynlighet i koblingsanlegget som følge av mindre fare for gassutslipp. Vi mener også at det er positivt med en løsning som innebærer mindre bruk av SF₆-gass.

Vurdering av systemløsning og andre tekniske og økonomiske forhold

Tiltakene medfører ingen systemmessige endringer eller endringer av kapasiteten i overføringen i hovednettet, men det vil forbedre tilgjengeligheten av produksjonen fra

Saurdal kraftverk som går ut på transmisjonsnettet. Det vil også legge til rette for betydelig økt kapasitet fra transmisjonsnettet til regionalnettet, men økt uttak i regionalnettet er avhengig av at regionalnettet spenningsoppgraderes. NVE mener at det er fordelaktig at omsøkte løsning muliggjør en senere økning i kapasiteten i regionalnettet. Det foreligger planer om spenningsoppgradering fra 66 til 132 kV av blant annet Jelsa–Saurdal som inngår i Fagne sitt regionalnett.

Vurderte systemløsninger

Statnett har i søknaden beskrevet et nullalternativ og tre alternative systemløsninger:

- Nullalternativet: Videreføre dagens løsning ved å reinvestere i nytt GIS-anlegg. Dette innebærer livsforlengende tiltak på GIS-anlegget og transformator T7, samt erstatte transformator T8 med en ny i samme sjakt. Dette kan forlenge levetiden for dagens GIS-anlegg og T7 med 8-10 år. Nåverdien av nullalternativet er ca. 160 millioner kroner.
- Omsøkt løsning: Nåverdien av omsøkte løsning er ca. 220 millioner kroner.
- Statnett har også vurdert to andre alternativer. Det ene innebærer å avvikle 420 kV GIS-anlegget og gjøre en delvis oppgradering til 420 kV i Saurdal kraftverk, og det andre er å endre målbildet til stasjonen der alle anlegg tilknyttet 420 kV luftisolert anlegg. Disse alternativene er forkastet fordi det ikke er aktuelt for Statkraft å heve overføringsspenningen fra Saurdal kraftverk til 420 kV.

NVEs vurdering av systemløsninger basert på kostnader og systemtekniske egenskaper

Statnett skriver at nullalternativet vil forlenge levetiden på dagens anlegg med 8-10 år til en pris på rundt 160 millioner kroner. Denne løsningen vil imidlertid kreve en større ombygging når regionalnettet skal spenningsoppgraderes fra 66 kV til 132 kV. Dette vil ifølge Statnett koste flere titalls millioner kroner fordi dagens bygningsmasse må utvides og de må legge om flere ledningsføringer. Løsningen vil heller ikke redusere faren for gassutslipp og langvarige feilhendelser på tilstrekkelig vis. Alternativet som er omsøkt har en noe høyere total kostnad nå, med ca. 220 millioner kroner, men ifølge Statnett er dette en mer fremtidsrettet løsning som tilrettelegger for utvikling av regionalnett, forbedrer leveringskvalitet og gir økt transformator kapasitet.

NVE mener at omsøkt løsning er den som gir størst samfunnsnytte. Omsøkt løsning tilrettelegger for oppgraderingen av regionalnettet som er planlagt de neste ti årene¹. Vi mener at økt transformator kapasitet og forbedret leveringskvalitet i stor grad vil kunne veie opp for den høyere investeringskostnaden. Særlig tatt i betraktning at nullalternativet uansett senere vil føre til kostnader ved tilrettelegging for regionalnettutvikling. NVE mener også at omsøkt løsning er et bedre teknisk valg. Dagens transformatorer er tilknyttet det gassisolerte anlegget på en spesiell måte, slik at de er vanskelig å erstatte fra lager uten store ombygginger. Visse deler må ifølge Statnett spesialbestilles med leveringstider på 6-9 måneder. Faren for langvarige feil på nettet har potensielt store

¹ [Regional kraftsystemutgreiing for Sunnhordland og Nord-Rogaland 2022-2042 Hovudrapport](#)

samfunnsøkonomiske kostnader. NVE mener disse momentene veier opp for den økte investeringskostnaden og samlet sett gjør at omsøkt alternativ er den beste løsningen.

Virkninger for allmenne interesser

Arbeidet med de nye elektriske anleggene vil foregå inne på stasjonsområdet. Statnett skriver at det er lite behov for massetransport inn og ut av området ettersom arealet som skal benyttes allerede er forberedt for utvidelsen. Saurdal transformatorstasjon ligger skjermet og langt unna bebyggelse med varig opphold. Støy i anleggsfasen vil være knyttet til trafikk på hovedvegene forbi boliger og gårdstun. Statnett skriver i søknaden at transportstøy og fare for myke trafikanter skal begrenses ved definering av fartsgrenser for anleggstrafikken samt arbeidstidsbestemmelser i kontrakter. NVE legger dette til grunn.

Midlertidig riggplass skal være på et allerede opparbeidet område rett utenfor dagens adkomstport. NVE legger til grunn at Statnett istandsetter dette arealet etter endt anleggsperiode.

NVE vurderer at tiltaket ikke har andre vesentlige negative virkninger for allmenne og private interesser inkludert naturmangfold. Naturmangfoldloven § 7 krever at NVE legger til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 når vi vurderer om det kan gis tillatelse til tiltaket. I denne saken vurderer NVE at tiltaket ikke har nevneverdige virkninger for naturmangfold.

Statnett skriver at tiltaket ikke vil komme i konflikt med fredede kulturminner eller vernede områder. NVE er enig i dette ettersom arbeidet foregår inne på stasjonstomten.

Oppsummering og konklusjon

NVE har vurdert Statnett sin søknad om tiltak i Saurdal transformatorstasjon for å forbedre leveringskvalitet, øke transformatorkapasiteten og redusere risiko for feil og utslipp av miljøfiendtlig gass. NVE mener at den beste løsningen er den Statnett har omsøkt. Tiltaket klargjør stasjonen for utviklingen av regionalnettet gjennom økt transformatorkapasitet, og får fjernet et risikoelement i form av GIS-anlegget som stadig har hatt gasslekkasjer og er i teknisk dårlig stand. Tiltaket vil foregå inne på stasjonsområdet og gir få vesentlige negative virkninger for allmenne og private interesser.

NVE gir Statnett konsesjon etter energiloven til følgende tiltak i Saurdal transformatorstasjon:

- En stk. frittstående transformatorcelle med grunnflate ca. 400 m² og høyde ca. 11 meter.
- Transformatorer med øvre spenningsnivå 420 kV.

Samtidig får Statnett tillatelse etter energilovforskriften § 3-5 bokstav d til å fjerne følgende komponenter:

- 420 kV GIS-anlegg, to stk. 300 kV GIS bryterfelt, en reaktor R1, to stk. transformatorer og to stk. 66 kV bryterfelt.

NVE gir Fagne konsesjon etter energiloven til følgende tiltak i Saurdal transformatorstasjon:

- Innendørs koblingsanlegg med spenningsnivå 132 kV
- Transformatorer med øvre spenningsnivå 132 kV

Tillatelsene gis med vilkår som beskrevet i anleggskonsesjonene vedlagt.

Vilkåret om Miljø-, transport- og anleggsplan videreføres i den nye konsesjonen siden vilkåret også omfatter vedlikehold og nedleggelse av stasjonen. NVE presiseres at det ikke skal lages detaljplan for endringene det nå er gitt konsesjon til.

Om byggesaksbehandling

Anlegg for overføring og omforming av elektrisk energi er unntatt fra behandling etter plan og bygningsloven, jf. pbl. § 1-3. Bygg direkte tilknyttet den daglige driften av energianlegg skal derfor ikke byggesaksbehandles. NVE mener det aktuelle bygget faller inn under unntaket i § 1-3, og det skal derfor ikke byggesaksbehandles av kommunen. Aktuelle bygg skal likevel utformes i tråd med relevante krav i forskrift om tekniske krav til byggverk (FOR 2017-06-19-840). Konsesjonæren er ansvarlig for at forskriftens krav etterfølges.

Om rammene for konsesjonen

Konsesjonene er nå spesifisert slik at konsesjonæren selv kan bestemme antall og ytelse på transformatorer, innenfor rammene av et øvre tak for spenningsnivå og eksisterende bygningsmasse/celler. Nye transformatorceller vil normalt kreve søknad. Det vil ikke kreve søknad å utvide eksisterende koblingsanlegg med nye bryterfelt inne i eksisterende bygning eller innenfor eksisterende inngjerdede stasjonsområde, så lenge øvre spenningsnivå spesifisert i konsesjonen ikke endres. Nytt kompenseringsanlegg og jordslutningsspoler er fremdeles søknadspliktige, med unntak av kondensatorbatterier med spenning opp til og med 22 kV. Anlegg opp til og med 22 kV, kan også bygges og drives av områdekonsesjonær uten konsesjonssøknad.

Som tidligere vil det kreve søknad for å etablere nye, inngjerdede stasjonsområder og å utvide eksisterende stasjonsområder. Nye bygninger inne på stasjonsområdet vil som hovedregel kreve søknad, inkludert nye transformatorceller.

For inngjerdede stasjoner, vil bygninger med grunnflate opptil 50 m², der høyden på det nye bygget ikke er høyere enn eksisterende bygninger på stasjonsområdet, ikke kreve søknad. Tilbygg på eksisterende bygninger krever som hovedregel konsesjonsbehandling, med unntak av tilbygg på maks 50 m² fra konsesjonsgitt bygningsareal, der høyden på tilbygget heller ikke er høyere enn eksisterende bygning. Det kan bygges ett slik tilbygg før det må søkes om ny konsesjon. Dette fremkommer av vilkår 10 i vedlagte anleggskonsesjon til Statnett.

Med hilsen

Lisa Vedeld Hammer
seksjonssjef

Torgrim Skogheim
rådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste:

ROGALAND FYLKESKOMMUNE

STATSFORVALTAREN I ROGALAND

Suldal kommune

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) - Region Sør

FAGNE AS

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.